

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Ad Mentem Præcipuorum Theologorum & Canonistarum, insertis suo loco
Propositionibus à S. Sede Apostolica novissimè damnatis concinnata. Et
Per Casus Practicos exposita

Complectens LXXV. Casus Materiam de Conscientia, Legibus, Peccatis,
Fide, Spe, Charitate, Jure, Justitia, Restitutione, Contractibus, Judiciis &
Religione &c.

Jansen, Leonhard

Coloniæ Agrippinæ, 1744

Casus VIII. De distinctione peccatorum numerica.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39867

plexus sit, tenetur hos exprimere, quia sæpè continent superstitionem, idololatriam, blasphemias, &c. Qui per infidelitatem intendit libèriùs peccare, præter infidelitatem tenetur etiam hunc malum finem in Confessione exprimere; idem est de eo, qui per fornicationem quærit occasionem furandi; & sexcentis aliis. Ratio est, quia finis tunc superaddit novam specie malitiam ab ea, quam habet medium.

¶ Ex dictis patet, quòd peccatum ex suo objecto non habens nisi unicam specie malitiam sæpè ex circumstantia finis, loci, rei aut personæ sacræ accipiat malitias specie distinctas, v. g. factum ex objecto habet tantum speciem injustitiæ, ex circumstantia autem finis, quo quis furatur ex intentione fornicandi, attrahit speciem incontinentiæ, ex circumstantia loci vel rei sacræ speciem sacrilegii, ideòque ejusmodi circumstantiæ dicuntur speciem mutantes; econtrà, quæ peccatum tantum aggravant intra eandem speciem, veluti major quantitas in furto, major intensio, duratio in affectibus, &c. dicuntur aggravantes. De quibus *V. cas. 97. q. 3.*

C A S U S VIII.

De distinctione peccatorum numerica.

Habenius Pastor interrogatur 1. Unde dignoscendum, an una vel plures sint malitiæ in uno Physicè actu? 2. Quot sint malitiæ in actu diu continuato vel sæpè repetito. 3. Quid de eo, qui diu perstitit in voluntate occidendi, fornicandi, &c.

4. Quot

4. Quot peccata admittat, qui plures scandalizat, in peccatum inducit &c. Quid de osculis, tactibus ante & post fornicationem, ibid. 5. Quot peccata admittat, qui simul pluribus detrahit, maledicit, vel eidem plura infligit vulnera, plures contumelias, eandem falsitatem multis confirmat perjuriis. 6. Plures in statu disgratia absolvit, plures hostias consecrat, distribuit. 7. Eidem, vel distinctis imprecatur mala specie distincta, aut de iisdem gaudet. 8. Uno actu blasphematur in diversis materiis, uno actu dubitat, vel negat plures articulos fidei; vel jurat plura falsa, &c. Pro resolutione.

QUÆR. Quid circa numericam peccatorum distinctionem?

R. Cum non tantum species, sed & numerus peccatorum in confessione explicandus sit, ut clarum est ex *Trid. sup. cit.* & in uno Physicè actu sæpè reperitur multiplex, in distinctis e contra sæpè unica malitia; hinc indagandum est, unde dignosci debeat numerica distinctio peccatorum; pro quo accipe sequentes duas regulas.

Prima. Tot sunt numero distincta peccata, etiam in uno eodemque Physicè actu, in quot tendit objecta prohibita numero distincta, moraliter non unita: illa autem objecta dicuntur esse numero distincta, & moraliter non unita, quæ nec ex sua natura, nec ex usu, aut prudente hominum iudicio ordinantur ad eundem finem, seu idem peccatum complendum, ut si quis eodem actu intendat tres occidere, toti familiæ detrahere, sæpius fornicari, à pluribus furari &c. Talis enim tot numero peccata admittit, quot sunt objecta seu homines cogniti, quos vult occidere; vel quot sunt personæ in familia invincibiliter

non

non ignorata, quibus vult detrudere; quot sunt, à quibus vult furari, quot sunt fornicationes, quas vult admittere &c. Ratio est, quia hæc objecta scilicet unum homicidium, una detractio, una fornicatio, unum furtum &c. non ordinantur ad complendum aliud, sed quodlibet est in sua specie completum, & per quodlibet homicidium, quodlibet furtum, vel detractioem læduntur tot distincta jura, quot sunt distincti homines, ergo etiam tot committuntur peccata. Est communis contra Laym. hic c. 3. num. 2. Ratio regulæ est, quod malitia peccati sumatur in ordine ad objectum difforme legi æternæ, vel rectæ rationi, ergo si idem actus habeat plura objecta difformia, numero distincta, & moraliter non unita, plures habebit malitias numero distinctas, sicut habet plures specie malitias, si habeat objecta specie morali distincta.

2. Secunda regula. *Toties peccata tam in-quàm externa multiplicantur numero, quoties voluntas peccandi moraliter interrumpitur.* Prob. Nam quoties voluntas peccandi moraliter interrumpitur, toties tollitur moralis unitas inter volitiones peccaminosas, si autem tollitur moralis unitas inter volitiones, etiam tollitur unitas inter actus externos malos, quia hi malitiam suam habent à volitionibus, quibus substant, ergo si hæ non maneat moraliter unæ, nec actus externi tales manebunt. Voluntas autem peccandi interrumpitur duobus præcipuè modis.

1. Per retractationem & pœnitentiam; hinc, si retractes voluntatem occidendi, & nihilominus mutatâ iterum mente occidas, & homicidium, & intentionem occidendi, teneris in confessione exprimere tanquam duo distincta peccata

da dicendo : habui intentionem occidendi, & reassumptâ voluntate occidi.

2dò interrumpitur voluntas peccandi per voluntariam cessationem ab actu, sic turpem complacentiam voluntariè deserens, & post resumens duo peccata committit ; si verò cessatio sit involuntaria, v. g. quis intendit furari, & interim involuntariè distrahitur, vel turbatur, & paulò post in eadem intentione pergit, unum numero peccatum admittit, nisi distractio, turbatio, vel oblivio durarent per valde notabile tempus, v. g. per tres vel plures menses ; tunc enim oblivio prima censeretur moraliter interrupta. *Ex dictis*

Deduces seqq. 1. Alongo tempore persistens 3. in voluntate se vindicandi, furandi &c. per se loquendo non satisfacit dicendo : tanto tempore fui in hac vel illa peccaminosa intentione ; sed, si recordari possit, quoties ejus voluntatem reiterârît vel interruperit ; item à quot personis se vindicare voluerit, cum quot & quibus fornicari intenderit, aut fornicatus fuerit ; an cum voto astrictis aut consanguineis, &c. hæc omnia clarè & distinctè in confessione exprimere debet, tunc enim non tantùm erunt numero, sed & specie distincta peccata, ut patet ex *cas. prac.* Si quis verò post diligens examen omnium peccatorum in numero & specie recordari non possit, sufficit dicere, quoties circiter de die, septimanâ vel mense hoc vel illo peccati genere peccare solitus fuerit. *V. dicenda cas. 97. à n. 8.*

2. Qui plures scandalizat vel inducit ad peccatum, debet explicare non tantùm speciem 4. peccati, ad quod induxit, ut de scandalo non tantùm directo, sed & indirecto docent. *Laym. Bonesp. Ovied. Steph. t. 3. d. 3. n. 70.* quia totum alte-

alterius peccatum ipsi est saltem interpretativè voluntarium, ut dicam *cas. 19. n. 4.* Sed & quot personas induxerit, tot enim sunt numero distincta scandala; & quidem, si medium habeat distinctam malitiam à fine, v. g. per ebrietatem inducis ad fornicationem, & medium & finem explicare debes, nisi medium ex natura rei, vel usu hominum ordinetur ad aliud peccatum in suo genere complendum, ut si per turpia verba, tactus, oscula induxisti ad fornicationem, sola fornicatio secuta explicanda erit, quia reliqua ex se ordinantur ad copulam, ideòque cum ea unum completum peccatum constituunt: aliud est de osculis & tactibus copulam consequentibus, hæc enim, cum non referantur ad priorem, sed ad novam copulam, nec eam ex natura rei, sed ex malitia operantis consequuntur, tanquam distincta peccata exprimenda sunt. Et si oppositum etiam sit probabile, eò quòd ejusmodi tactus & oscula copulam plerumque sequi soleant, ideòque explicatâ copulâ videantur & hæc sufficienter expressa.

5. 3. Qui simul, vel successivè pluribus detrahit, maledicit, plures vulnerat &c. juxta *somnissimam* tot admittit numero peccata, quot personas lædit, quia qualibet persona habet jus distinctum ab alia: quòd si in eodem impetu iræ eidem personæ multa infligas vulnera aut contumelias, eum nominando furem, adulterum, homicidam, aut eandem falsitatem multis confirmes juramentis &c. non est facile definire, an unum, vel plura peccata admiseris, & per consequens, an satisfacias dicendo: proximum graviter vulneravi, graviter fui calumniatus, falsò juravi &c. vel econtrà debeas dicere, tot inflixi vul-

vul-

vulnera, tot contumelias, toties juravi falso, &c. probabilius viderur cum *Castrop. Mezg.* & aliis, ejusmodi vulnera, contumelias, perjuriam, eidem personæ ex eodem impetu iræ facta, esse tantum unum moraliter peccatum vulnerationis, contumeliæ, perjurii, quia moraliter uniuntur in eadem intentione circa idem objectum, & una vulneratio auget alteram in ratione ejusdem damni corporalis, sicut furta eidem circa idem tempus ex eadem intentione facta se mutuo augent in ratione unius damni temporalis, & contumeliæ eodem impetu repetitæ augent eandem dehonorationem; repetitio perjurii confirmat eandem falsitatem. Aliud est de tactibus turpibus ex eodem licet æstu libidinis subsequitivè factis, quia se invicem non compleant, sed sunt omninò disparati, & quilibet habet suam completam malitiam.

4. Qui in statu disgratiæ plures absolvit, tot committit numero peccata, quot personas absolvit, quia tot conficit integra & completa Sacramenta Pœnitentiæ. Est contra *Sporer* & alios. *Si dicas.* Ergo consecrans plures hostias in statu disgratiæ tot committit peccata, quot sunt hostiæ; quia quælibet hostia constituit distinctum Sacramentum; item pluribus dispensans Eucharistiam in statu mortalis, tot admittit peccata, quot sunt communicantes. *æ. N. seq. S. ad 1. dico:* Quamvis plures hostiæ consecratæ in facto esse, sint plura Sacramenta; in fieri tamen, prout substant uni actioni consecratiæ, moraliter non distinguuntur; *Ad 2. iterum N. seq.* Quia, sicut distributio ciborum in eodem convivio censetur eadem, & non multiplex, sive uni, sive pluribus fiat, sic & distributio com-

municatio

munionis : aliud est de absolutione sacramentali, quæ se habet per modum sententiæ judicialis complentis iudicium, ideóque tot sunt distincta & completa iudicia sacramentalia, quot sunt absolutiones: oppositum tamen etiam est verè probabile, quia, sicut est unum moraliter convivium, quamvis plures in eo reficiantur, sic & videtur esse unum moraliter iudicium, quamvis in eodem plures rei absolvantur.

7. 5. Qui imprecatur vel desiderat eidem mala specie distincta, v. g. mortem spiritualem & temporalem, damnum in fama, fortuna, corpore, committit plura peccata specie distincta, intellige, si desideret animo efficaci, id est, intendat vel proponat alteri ejusmodi mala inferre, vel desideret ab aliis inferri; nam, qui tantum ineffaciter vult, vel simpliciter sibi complacet in variis alterius malis, ordinariè tantum committit peccatum unius speciei, quia plerumque sibi complacet in alterius malo, quatenus alteri malum est, non autem ut tale malum est, ut dicitur *cas. seq.* Si gaudeas de malo distinctorum hominum, vel uno actu odisti tres homines, tot sunt peccata, quot sunt personæ, quia singulos quasi distinctim afficit tua mala voluntas.

8. 6. Si quis uno actu blasphemet in distinctis materiis, unum tantum peccatum admittit, sicut, si quis uni eodem actu in distinctis materiis detrahat aut contumelietur. *Dian. p. 3. t. 7. R. 163.* Idem est, si quis uno actu dubitet vel neget tres articulos Fidei, quia tres veritates negatæ videntur moraliter uniri in eodem actu, qui ideò solum malus est, quia opponitur veritati Dei revelantis: sicut, qui uno actu jurat multa falsa, ideò unum peccatum tantum admittit.

mittit, quia omnes istæ falsitates simul confirmantur eâdem Dei auctoritate.

CASUS IX.

De morosis delectationibus, desideriis, aliisque pravis affectibus.

*J*ansen circa res turpes varias habuit cogitationes & affectus, 1. Semi-vel plenè deliberatos vel dubios. 2. inefficaces. 3. Delectationes circa modum furti, raptûs, adulterii. 4.-5. Desideria circa varia objecta, delectationes morosas, & gloriations de re illicita jam patrata. 6.-7. Desideria conditionata comedendi carnes, si non esset dies Veneris, occidendi inimicum, si esset Judex, fornicandi, si non esset Sacerdos. 8.-9. Delectationes carnales, & merè spirituales de rebus venereis vel sponte curiositatis, otii & studii gratiâ assumit, vel naturaliter exurgentibus non resistit. 10. Cogitationes turpes aut morosas delectationes putat non distingui specie. 11. Uti nec desideria? Pro resolut.

QUÆR. I. Quid circa affectus voluntatis in i. genere?

R. I. Processus practicus ad peccatum internum ordinariè fit hoc modo: primùm excitatur imaginatio rei delectabilis vel odibilis in phantasia, & inde per sympatiam potentiarum statim fit imaginatio ejusdem, seu cogitatio in intellectu; secundò sequitur motus seu affectio voluntatis, complacentia vel displicentia, delectatio, consensus. Qui motus aliquando sunt delibera-

G

ti,

R. D. Jansen Theol. Moral. Tom. I.